

چهارشنبه ۵ شهریور ۱۴۰۴ | ۱۴ ربيع‌الاول ۱۴۴۷

گزارش یک
نهراچندری

۲ هزار و ۲۲۷ واحد دانشگاهی در کشورمان صدای رئیس سازمان برنامه و بودجه را هم در آورده‌است. اسفند ماه سال گذشته بود که سید حمید پورمحمدی، رئیس سازمان برنامه و بودجه در همایش ملی علم و فناوری در برنامه هفتم، پیشرفت جمهوری اسلامی ایران با انتقاد از آمار بالای واحدهای دانشگاهی در کشورمان گفت: «ما در ایران ۲ هزار و ۲۲۷ واحد دانشگاهی داریم که این میزان بعد از چین و هند بیشترین تعداد واحد دانشگاه است. ترکیه کمتر از ۱۰ درصد ما (حدود ۲۱۰ دانشگاه) و عربستان ۶۸ دانشگاه دارد.» حالا هم آخرین رتبه‌بندی‌های جهانی نشان می‌دهد دانشگاه‌های کشورمان از منظر کیفی وضعیت چندان مناسبی ندارد، در حالی که در رده بندی‌های سال‌های گذشته دانشگاه‌های ایران در رده نخست کشورهای منطقه قرار داشت، حالا در رده بندی ۲۰۲۵ دانشگاه‌های کشورمان دچار افت شده‌اند و جایگاه اول منطقه را به کشور عربستان واگذار کرده‌ایم. در شرایطی که کشورمان از منظر کمیت و تعداد دانشگاه با کشور پر جمعیتی همچون چین در رقابت است، اما از منظر کیفیت در رده‌بندی‌های جهانی چندان وضع مناسبی ندارد و با وجود اینکه تعداد دانشگاه‌های ایران در رتبه‌بندی تایمز ۲۰۲۵ افزایش یافته‌است؛ رتبه بین‌المللی ۲۰ دانشگاه دچار افت شده، تنها رتبه پنج دانشگاه بهبود یافته‌است و رتبه ۵۵ دانشگاه ثابت مانده‌است.

■ ■ ■

سال هاست که تحصیلات دانشگاهی نمی‌تواند جوانان راه شغل بهتر سوق داده و مسیر زندگی‌شان را روی روال بیندازد. بر این اساس طبق آمارها در تابستان ۱۴۰۳ سهم جمعیت بیکار فارغ التحصیل آموزش عالی از کل بیکاران ۴۳/۹ درصد بوده‌است. این رقم نسبت به فصل مشابه سال قبل ۱/۱ درصد افزایش داشته‌است. بااین اوصاف، تجدیدنظر در سیاست توسعه کمی دانشگاه‌ها و تمرکز بر ارتقای کیفی آنها ضرورتی است که به تعویق انداختن آن موجب‌شده تا کشور عربستان سعودی در حوزه کیفیت دانشگاه‌هایش در رتبه‌بندی‌های جهانی از ایران جلو بزند!

■ **بیکار باسواد، بیکار بیسواد!**

ایده دهه هفتادی «بیکار با بسواد بهتر از بیکار بی‌سواد است» سال‌هاست همچنان اصلی‌ترین معضل کشور شده‌است. هر چند متدکر گرای سرد شده و آمارهای کنکور و همچنین افرادی که در کنکور انتخاب رشته می‌کنند و به دانشگاه می‌روند، هر سال کمتر می‌شود و دیگر رقابت پشت کنکوری‌ها فقط برای برخی رشته‌ها مثل پزشکی و دانشگاه‌های برتر کشور است، اما هنوز هم آمار بالای فارغ‌التحصیلان بیکار در کنار اینکه حاکمیت دنباله‌دار فرهنگ تحصیلات دانشگاهی مایبان موفقیت را به تصویر می‌کشد، از ناتوانی دانشگاه‌های کشور برای توسعه فردی و اجتماعی جامعه حکایت دارد. بدین معنا که دانشگاه‌ها نمی‌توانند افراد متخصصی را تربیت کنند که هم در زندگی فردی بتوانند لاقل در حوزه تحصیلات

گزارش ۲
رضاعلیپور

جامعه
سرویس اجتماعی ۶۰۴۰۸۵۲۳

عقبگرد از برنامه هفتم در ارتقای جایگاه علمی

در رتبه بندی‌های اخیر جهانی جایگاه علمی دانشگاه‌های ایران تنزل داشته‌است

شغلی برای خود دست و پا کنند و هم در نگاه کلان و حوزه‌های اجتماعی بتوانند گرهی از کشور باز کنند و چرخ‌های صنعت و دانش کشور را بچرخانند.

■ **حرکت بر خلاف برنامه هفتم**

نظام‌های رتبه‌بندی جهانی یکی از ابزارهای مهم برای سنجش کیفیت آموزش عالی و پژوهش کشورها در سطح بین‌المللی هستند. به همین خاطر هم در برنامه هفتم توسعه تأکید شده‌است که تعداد دانشگاه‌های ایران با رتبه زیر ۵۰۰ در یکی از نظام‌های معتبر بین‌المللی باید به ۲۰۵ دانشگاه افزایش یابد. با وجود این، در رتبه‌بندی شانگهای که بیشتر بر پژوهش‌های با کیفیت و جوایز بین‌المللی تمرکز دارد، تنزل جایگاه داشته‌ایم و سیاست‌گذاری‌های غلط سبب شد جایگاه اول ایران از دست برود و در حال حاضر در رتبه‌بندی‌های کیوسا و شانگهای به جایگاه سوم و در رتبه‌بندی تایمز به جایگاه دوم برسد.

بر این اساس هر چند کشورمان دانشگاه‌های زیادی در نظام‌های رتبه‌بندی به ویژه رتبه‌بندی تایمز دارد، ولی در کل تعداد دانشگاه‌های با رتبه زیر ۵۰۰ اندک است. ترکیه در رتبه‌بندی موقیعت بیشتری در دانشگاه‌های با رتبه کمتر از ۵۰۰ کسب کرده‌است و در تایمز از نظر تعداد دانشگاه‌ها پیشتاز است.

■ **تنزل جایگاه در شانگهای**

آخرین ویرایش رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان (شانگهای ۲۰۲۵) مرداد ماه ۱۴۰۴ منتشر شد. در این رتبه‌بندی

هزار دانشگاه برتر جهان معرفی شده‌است. این نظام رتبه‌بندی از شش سنجه برای رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان استفاده می‌کند و دانشگاه‌ها را بر اساس تعداد دانش‌آموختگان برنده جوایز نوبل و مدال‌های فیلدز، تعداد اعضای هیئت‌علمی برنده جوایز نوبل و مدال‌های فیلدز، تعداد مقالات منتشرشده در مجلات نیچر و ساینس، تعداد پژوهشگران پر استناد انتخاب‌شده توسط مؤسسه کلاریویت، تعداد مقالات نمایه‌شده در نمایه استنادی علوم و علوم اجتماعی وب او ساینس و سرنانه عملکرد دانشگاهی رتبه‌بندی می‌کند.

در رتبه‌بندی شانگهای ۲۰۲۵، تنها شش دانشگاه ایرانی حضور دارند و بررسی روند تعداد دانشگاه‌های ایرانی در این نظام رتبه‌بندی حاکی از روند نزولی دانشگاه‌های ایرانی در رتبه‌بندی شانگهای است؛ به طوری که در این سال‌ها تعداد دانشگاه‌های ایرانی در این فهرست نصف شده‌است. ایران که زمانی رتبه‌اول از نظر تعداد دانشگاه‌ها در رتبه‌بندی شانگهای داشت، حالا به جایگاه سوم در بین این سه کشور سقوط کرده و عربستان که در گذشته رتبه سوم بود، حالا توانسته پیشتاز رتبه‌بندی کیوسا در منطقه باشد.

روند نزولی تعداد دانشگاه‌های ایرانی حاضر در رتبه‌بندی شانگهای از سال ۲۰۱۹ ادامه دارد. به تازه‌ترین رتبه‌بندی علمی دانشگاه‌های جهان (شانگهای – سال ۲۰۲۵) عربستان توانسته با داشتن ۱۲ دانشگاه در فهرست هزار دانشگاه برتر، از ایران پیشی بگیرد، همچنین جایگاه

انحصار و بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی دوباره بازمی‌گردد

قانون تسهیل در چاه معاونت وزیر اقتصاد افتاد!

روزنامه جوان | شماره ۲۳۸۶

عقبگرد از برنامه هفتم در ارتقای جایگاه علمی

در این رتبه‌بندی ۸۱ دانشگاه ایرانی حضور دارند. بررسی روند تعداد دانشگاه‌ها در رتبه‌بندی تایمز نشان می‌دهد که تعداد دانشگاه‌های ایران در این نظام رتبه‌بندی همواره در حال افزایش بوده‌است. بخشی از افزایش تعداد دانشگاه‌های ایران در این رتبه‌بندی رami‌توان به بزرگ‌تر شدن فهرست نظام رتبه‌بندی تایمز نسبت دام. این نظام رتبه‌بندی تا سال ۲۰۱۵ تنها فهرست ۴۰۰ دانشگاه برتر دنیا را منتشر می‌کرد ولی از سال ۲۰۱۶ این فهرست به تدریج بزرگ‌تر شد، تا امروز که ۲ هزار و ۹۲ مؤسسه در فهرست رتبه‌بندی تایمز حضور دارند.

در بین دانشگاه‌های ایرانی در رتبه‌بندی تایمز، دانشگاه صنعتی شریف با رتبه ۳۰۱ و ۳۵۰ بهترین دانشگاه ایران است و پس از آن دانشگاه‌های صنعتی امیرکبیر، علم و صنعت ایران، علوم پزشکی کرمانشاه و تهران، پنج دانشگاه ایران هستند که رتبه زیر ۵۰۰ کسب کرده‌اند. بررسی تعداد دانشگاه‌های عربستان و ترکیه؛ در رتبه‌بندی تایمز ۲۰۲۵ نشان می‌دهد که ترکیه ۹۱ دانشگاه در این فهرست دارد. سه دانشگاه این کشور رتبه زیر ۵۰۰ دارند. عربستان نیز ۹۹ دانشگاه در رتبه‌بندی تایمز دارد و هفت دانشگاه آن رتبه زیر ۵۰۰ را کسب کرده‌اند.

به طور کل ایران از نظر تعداد دانشگاه‌ها در رتبه‌بندی تایمز جایگاه دوم را در بین این سه کشور کسب کرده‌است؛ ولی عربستان از نظر تعداد دانشگاه‌های با رتبه زیر ۵۰۰ پیشتاز است.

■ **۱۱ دانشگاه ایرانی در کیوسا**

آخرین ویرایش رتبه‌بندی کیوسا (QS 2026) هم اواخر خردادماه ۱۴۰۴ (ژوئن ۲۰۲۵) با رتبه‌بندی بیش از هزار و ۵۰۰ مؤسسه سراسر جهان منتشر شد. این نظام رتبه‌بندی مؤسسات را بر اساس شهرت علمی، ارزیابی کارفرمایان، نسبت اعضای هیئت علمی به دانشجو، میزان استناد به اعضای هیئت علمی، نسبت استادی بین‌المللی، نسبت دانشجویان بین‌المللی، شبکه پژوهش بین‌المللی، اشتغال فارغ‌التحصیلان و پایداری ارزیابی رتبه‌بندی می‌کند.

در این رتبه‌بندی ۱۱ دانشگاه از ایران حضور دارند. بررسی روند تعداد دانشگاه‌ها در رتبه‌بندی کیوسا نشان می‌دهد که در سه سال اخیر تعداد دانشگاه‌های ایرانی با روندی آهسته در حال افزایش است. از بین ۱۱ دانشگاه ایرانی حاضر در فهرست رتبه‌بندی کیوسا، چهار دانشگاه تهران، صنعتی شریف، صنعتی امیرکبیر و علم و صنعت ایران، رتبه زیر ۵۰۰ را کسب کرده‌اند و دانشگاه تهران با رتبه ۳۲۲ صدرنشین دانشگاه‌های ایران است. در

رتبه‌بندی کیوسا در میان این سه کشور ایران رتبه سوم را از نظر تعداد دانشگاه‌های حاضر در این رتبه‌بندی دارد. در نهایت اینکه ایران از جایگاه اول منطقه در تولید مقالات علمی فاصله گرفته‌است و رتبه جهانی کشور از ۱۵ به ۱۷ تنزل یافته‌است. بی‌تردید بخشی از این ماجرا به تحریم شدند این نظام رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان را بر اساس ۱۸ شاخص در پنج حوزه کلیدی آموزش، محیط پژوهشی، کیفیت پژوهش، مشارکت صنعت و چشم‌انداز بین‌المللی رتبه‌بندی می‌کند.

ترکیه هم در فهرست رتبه‌بندی اخیر شانگهای ۱۱ دانشگاه دارد. تعداد دانشگاه‌های این کشور در این رتبه‌بندی در شش سال اخیر در نوسان بوده و در سال‌های مختلف بین ۸ تا ۱۱ دانشگاه در این فهرست داشته‌است. این کشور در رتبه‌بندی شانگهای ۲۰۲۵ به رتبه زیر ۵۰۰ ندراند. ■ **افزایش کمیت و کاهش کیفیت در تایمز**

آخرین ویرایش رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهانی تایمز

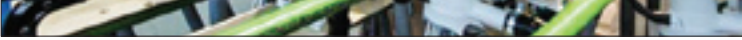
اکتبر ۲۰۲۴ منتشر و بیش از ۲ هزار مؤسسه رتبه‌بندی شدند. این نظام رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان را بر اساس ۱۸ شاخص در پنج حوزه کلیدی آموزش، محیط پژوهشی، کیفیت پژوهش، مشارکت صنعت و چشم‌انداز بین‌المللی رتبه‌بندی می‌کند.

انحصار و بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی دوباره بازمی‌گردد

«جوان» در گزارشی به دلایل غیرقانونی بودن یک انتصاب پر حاشیه در وزارت اقتصاد پرداخته که عملاً اجرای قانون تسهیل مجوزهای کسب‌وکار را با مشکل مواجه می‌کند

سه‌گانه که مقرر داشته مستند صلاحیت تصویب یا رد یک قرارداد اداری منعقد شده که گویای آن است که شهرداری تهران، بعد خات‌نظر نشان می‌کند که مکلف به رعایت دقیق و کامل اصول محرمانگی در ارتباط با مواردی هستند که یکی از آنها همان بند ت مورد اشاره است. این بند نیز «حریم خصوصی اشخاص، از قبیل اسامی و مشخصات هویتی طرفین پرونده، اسامی مأموران و ضابطان دادگستری در جریان دادرسی، اسامی کارشناسان، اسامی شهود و غیره» را شامل می‌شود. مشخص است که این ماده ربطی به موضوع مورد سؤال که بحث انتصاب آقای معاون وزیر اقتصاد در سمتی که اشغال وی در غیر قانونی است، ندارد و در اینجا در مورد حریم خصوصی آقای معاون یا فرد دیگری سؤال نشده، بلکه سؤال این است که مستند تصویب این موافقت بوده بود است. تنها فرضی که به نظر می‌رسد، این است که به دلیل غیرقانونی بودن این تصویب موافقت و قابل تعقیب کیفری بودن این جرم، از پاسخ طفره رفت‌اند که البته این عمل خلاف نیت قبیل لازم‌الاجرای تسهیل مجوزهای کسب و کار باشیم تعقیب قضایی است.

حال پس از اینکه در تاریخ ۱۴۰۴/۵/۲۷ به دلیل عدم پاسخگویی از دستگاه مربوط شکایت شد، مبنی بر اینکه «این دستگاه از ماده ۲ قانون شفافیت قوای

تأکید دارد دستگاه‌های مشمول و نمایندگان آنها باید خود دسترسی اشخاص به اطلاعات را تضمین کنند و بعد خات‌نظر نشان می‌کند که مکلف به رعایت دقیق و کامل اصول محرمانگی در ارتباط با مواردی هستند که یکی از آنها همان بند ت مورد اشاره است. فعالیت در دولت را ندارد.

■ **طفره رفتن سازمان ثبت از پاسخخ در مورد رفتار غیرقانونی**

با وجود همه مواردی که گفته و در شرایطی که بر اساس قانون امکان انتقال آقای معاون از سردفتری اسناد رسمی به وزارت امور اقتصاد و دارایی وجود نداشته، زمانی که در سامانه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات از سازمان ثبت اسناد و املاک کشور سؤال شد «نظر به اینکه سردفتر اسناد رسمی کارمند دولت نبوده و فاقد رابطه استخدامی با دولت است، بنابراین مستند صلاحیت تصویب موافقت با انتقال آقای معاون وزیر اقتصاد که قبلاً سردفتر اسناد رسمی بوده را به وزارت اقتصاد ارسال نمی‌اید»، در تاریخ ۱۴۰۴/۵/۲۱ پاسخ داده شد که «به استناد بند ماده ۵ شیوه‌نامه ابلاغی ریاست محترم قوه قضائیه مورخه ۱۴۰۴/۸/۲۱ این تقاضا قابل انجام نمی‌باشد.»!

مسئله مهم این است که ماده ۵(ا)لاغیه مذکور در ابتدا

گزارش

صادق پارسا

بازسازی جنگ ۱۲روزه در ایستگاه آخر

حالا که دوماهی می‌شود غبار جنگ تحمیلی ۱۲ روزه فرونشسته است، زمان راستی آزمایی وعده‌های مسئولان درباره بازسازی مناطق آسیب‌دیده از جنگ است. به‌رغم اینکه پیشرفت‌های خوبی در این رابطه به دست آمده که ناشی از همکاری دولت و شهرداری است، هنوز واحدهایی که نیازمند بازسازی کامل هستند، سر پا نشده‌اند. جنگ ۱۲ روزه، درگیری مسلحانه‌ای بود که با انجام مجموعه‌ای از حملات غافلگیرکننده از سوی اسرائیل به ایران در ۲۳ خرداد ۱۴۰۴ آغاز شد. نیروهای اسرائیلی برخی از فرماندهان ارشد نظامی، دانشمندان هسته‌ای و سیاستمداران ایران را ترور کردند و به سامانه‌های پدافند هوایی و برخی تأسیسات هسته‌ای و نظامی ایران آسیب رساندند یا آنها را تخریب کردند. ایران در پاسخ، موشک‌هایی را به سوی پایگاه‌های نظامی و شهرهای اسرائیل شلیک کرد.

■ **وقتی خانه‌ها موزه شدند و دیوارها حافظه تاریخ**

در میان هیاهوی بی‌وقفه جنگ و غبار غلیظ ویرانی، آنچه بیش از هر چیز درد را به همراه داشت، حس ناامنی و بی‌خامیانی بود. همه خاطره‌های تلخ و شیرین زیر سقف و همه آن دیوارهای مصور شده با قاب عکس‌های رنگی که هر خشتش قصه‌ای داشت، در یک لحظه تبدیل به تلی از آتش و خاکستر شد. این تنها از دست دادن یک سرپناه نبود؛ از دست دادن ریشه‌ها، حس تعلق و آرامش بود. با صدای انفجارهای ممتد آشک کودکان به همراه ترس در چهره‌شان حلقه می‌بست و بازی تنها چیزی بود که سرایي از آن نمی‌گرفتند؛ صدای انفجارها، بوی دود و باروت، جایگزین خنده‌هایشان شده‌بود.

■ **بازوی عملیاتی در خدمت شهروندان جنگ‌زد**

بیش از دوماهی می‌شود که شهردار تهران عهده‌دار ساماندهی و بازسازی ویرانی‌ها و تخریب خانه‌های شهر شده‌است. اگرچه شهرداری تهران هیچ مسئولیت قانونی در قبال این امر نداشت، اما این اقدامی داوطلبانه بود تا به عنوان بازوی عملیاتی در کنار دولت حامی شهروندان جنگ‌زده‌بودند. حالا برخی خانه‌های ویرانه قرار است جای خود را به موزه بدهند و تصویر شهزاد سربازان گرفته تا کودکان معصوم و مردم عادی شهر، دیوارنگاه‌های شهر بشوند. علیرضا آقاکی، در گفت‌وگوهای متعدد عنوان کرده‌است که شهرداری تمام توان در خدمت بازسازی و کمک به شهروندان آسیب‌دیده قرار گرفته‌است. به گفته وی، ۸ هزار و ۲۰۰ واحد مسکونی در تهران طی جنگ اخیر خسارت دیده‌اند که از این میان ۴۰۰ واحد نیز به نوسازی کامل نیازمندند. ۵۰۰ واحد نیازمند مقاوم‌سازی بودند و ۲ هزار و ۷۰۰ واحد نیازمند تعمیرات متوسط بودند.

■ **نقشه‌راه مشخص برای هر دسته از واحدهای آسیب‌دیده**

در میان این حجم از چالش، شهرداری برای هر دسته از این واحدها نقشه‌راه مشخصی طراحی و ارائه کرد تا به سرعت شهروندان جنگ‌زده تعیین تکلیف شوند. از همان روزهای نخستین، ۱۱ هتل را برای اسکان اضطراری جنگ‌زدگان در نظر گرفت و با ظرفیت ۱۳۵ اتاق، پذیرای بیش از هزار نفر از شهروندان شد. عبدالعظیم محمدمختی، سخنگوی شهرداری تهران، در گفت‌وگو با خبرنگاران درباره نقش شهرداری در کنار دولت و وضعیت واحدهای آسیب‌دیده از جنگ ۱۲ روزه اعلام کرده‌است که ۵ هزار ۲۴۵ واحد نیازمند تعمیرات جزئی بود که ۹۹ درصد آنها، معادل ۵ هزار و ۱۷۲ واحد، توسط شهرداری به‌طور کامل تعمیر شده‌اند. هم‌چنین ۲ هزار و ۴۳۳ واحد نیازمند تعمیرات متوسط بودند که ۷۹ درصد آنها تعیین تکلیف شده‌است.

■ **مقاوم‌سازی؛ چالشی بلندمدت با نتایج امیدوارکننده**

۷۰ واحد آسیب‌دیده نیازمند مقاوم‌سازی هستند، مانند ساختمان سرو (منزل مسکونی شهید طهرانیجی) که گزارش آن از سوی صدا و سیما منتشر شد. هم‌چنین ۲۰ واحد مقاوم‌سازی در برخی آغاز شده و توسط شهرداری تعیین تکلیف شده‌اند. هر چند بازسازی کامل ممکن است هفت تا هشت ماه طول بکشد. سخنگوی شهرداری تهران هم‌چنین درباره بخش نوسازی خانه‌ها اظهار کرد: ۶۶۷ واحد شناسایی شده‌اند که حدود ۴۹ درصد آنها تعیین تکلیف شده و برای مابقی، نیاز به تعامل با مالکان برای تعیین شیوه ساخت وجود دارد. در شهرداری در این مسیر همکاری فعال دارد.

■ **اسکان اضطراری؛ پناهگاهی موقت در دل بحران**

براساس گفته‌های سخنگوی شهردار تهران درباره وضعیت اسکان اضطراری و موقت خانواده‌های آسیب‌دیده در، حال حاضر ۴۵۱ خانوار در ۱۱ تن اسکان خانوادگی دارند. اما دقیق‌تر بگوییم، این عدد که تا تاریخ ۲۸ مردادماه ۱۴۰۴، مجموع اسکان فملی در هتل‌ها ۳۸۵ خانواده و هزار و ۱۵۰ نفر بوده‌است. این رقم در برخی گزارش‌ها ۳۹۱ خانوار و هزار و ۱۶۵ نفر شده که نشان از تغییرات لحظه‌ای در آمار دارد. جالب‌توجه‌است که مجموع کل اسکان‌ها در هتل‌ها ۹۹۲ خانواده و هزار و ۴۷۵ نفر بوده که در برخی گزارش‌ها این عدد ۶۶۲ خانوار و هزار و ۸۹۹ نفر ذکر شده‌است. تفاوت بین آمار فعلی و کل نشان‌دهنده خروج ۱۰۹ خانواده از هتل‌هاست که احتمالاً به خانه‌های بازسازی شده یا اسکان موقت منتقل شده‌اند.

■ **اسکان موقت؛ راه‌حل میان مدت برای باارگشت به زندگی عادی**
براساس مستندات ارائه شده از سوی شهرداری تهران ۵۵۵ خانوار نیازمند اسکان موقت هستند که از این تعداد، ۹۴ واحد توسط شهرداری اجاره شده و ۳۵۵ خانوار خود اقدام به راه‌رو کرده‌اند. بررسی دقیق‌تر آمار نشان می‌دهد که ۵۵۸ خانوار شامل مالک و مستأجر نیازمند اسکان موقت بوده‌اند، از این تعداد، ۴۱۴ خانوار مالک و ۱۴۴ خانوار مستأجر هستند.

هم‌چنین ۴۶۰ قرارداد اداری منعقد شده که گویای آن است که شهرداری با حجم قابل توجهی از درخواست‌های اسکان و پیچیدگی‌های مرتبط با وضعیت مالکیت و مستأجری مواجه بوده‌است. گفتنی است میانگین اجاره ماهانه برای خانواده‌های جنگ‌زده حدود ۳۰ میلیون تومان است و بودجه این اقدام از محل «درصد شهری تأمین می‌شود.

■ **حمایت و همکاری شهرداری با دولت**

در پی جنگ ۱۲ روزه و آسیب‌های گسترده وارد شده به برخی واحدهای مسکونی، شهرداری تهران با همکاری نزدیک و مستمر با دولت، فراتر از انتظارات معمول، در تسریع روند بازسازی و تعمیر این واحدها نقش مؤثری ایفا کرد.

■ **شرایط سخت شهروندان در روزهای جنگ**

روزهای جنگ برای شهروندان تهرانی با صدای انفجارهای مهیب، فضای شهر را مضطرب کرده‌بود. البته در این میان، داستان‌هایی از مقاومت و امید نیز شکل گرفت. از همسایگانی که دست همکاری به سوی یکدیگر دراز می‌کردند، تا داوطلبانی که با وجود خطر برای کمک به آسیب‌دیدگان تلاش می‌کردند و هر مدتی که با وجود از دست دادن همه چیز، هنوز امید به آینده داشتند.

■ **چالش‌های پیش‌رو و امید به آینده**

با وجود پیشرفت‌های قابل توجه در روند بازسازی، هنوز چالش‌های بزرگی پیش‌رو است. برخی از واحدهای نیازمند نوسازی کامل، زمان بیشتری برای بازسازی نیاز دارند. هم‌چنین، مسائل مرتبط با تعیین تکلیف مالکیت و همکاری مالکان برای نوسازی، از جمله موانعی است که نیاز به تعامل بیشتر دارد.

■ **نگاهی به آمار نهایی**

آخرین آمار منتشرشده نشان می‌دهد که مجموع خانواده‌های معرفی‌شده برای اسکان اضطراری ۶۶۲ خانواده و هزار و ۹۹۶ نفر بوده‌است که این رقم حجم وسیع آسیب‌های وارده را نشان می‌دهد. خوشبختانه با تلاش‌های مستمر، بسیاری از این خانواده‌ها توانسته‌اند به خانه‌های بازسازی شده خود بازگردند.

■ **تهران پس از طوفان جنگ**

اکنون دو ماه پس از پایان جنگ ۱۲ روزه، تهران در حال بازیابی چهره واقعی خود است. خانه‌هایی که ویران شده‌بودند، یکی پس از دیگری بازسازی می‌شوند. خانواده‌هایی که آواره شده‌بودند، به تدریج به زندگی عادی باز می‌گردند. اما آنچه‌هایی که ماند، خاطره روزهای سختی است که مردم تهران با کمک یکدیگر و حمایت شهرداری پشت سر گذاشتند.

تهران امروز، شهری است که از آزمون بزرگ جنگ تحمیلی ۱۲ روزه سربلند بیرون آمده و آماده روبروایی با آینده است.